

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๑๐๑๐/๒๒๐๑

กระทรวงการคลัง
ถนนพระรามที่ ๖
กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ร่างแถลงการณ์ร่วมการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและผู้ว่าการธนาคารกลางอาเซียน+๓ ครั้งที่ ๒๖

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. ร่างแถลงการณ์ร่วมการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและผู้ว่าการธนาคารกลางอาเซียน+๓ ครั้งที่ ๒๖ พร้อมคำแปลภาษาไทยอย่างไม่เป็นทางการ

๓. หนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กต ๑๒๐๔/๒๗๘ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๖

ด้วยกระทรวงการคลังขอเสนอเรื่อง ร่างแถลงการณ์ร่วมการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและผู้ว่าการธนาคารกลางอาเซียน+๓ ครั้งที่ ๒๖ (Joint Statement of the 26th ASEAN+3 Finance Ministers' and Central Bank Governors' Meeting) (ร่างแถลงการณ์ร่วมฯ) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับนโยบายด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย จึงให้เสนอคณะรัฐมนตรีได้ตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ รวมทั้งสอดคล้องและเป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๑) การเมือง การต่างประเทศ และความมั่นคง ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสุพัฒนพงษ์ พันธ์มีเชาว์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงการคลังได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว ดังมีรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ความเป็นมา

สาธารณรัฐอินโดนีเซียและประเทศญี่ปุ่นจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและผู้ว่าการธนาคารกลางอาเซียน+๓ (ASEAN+3 Finance Ministers' and Central Bank Governors' Meeting: AFMGM+3) ครั้งที่ ๒๖ (การประชุมฯ) ในวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ณ เมืองอินซอน สาธารณรัฐเกาหลี โดยในการประชุมฯ จะมีการพิจารณารับรองร่างแถลงการณ์ร่วมฯ ดังมีรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ เพื่อเป็นเอกสารผลลัพธ์ของการประชุมฯ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรี

ร่างแถลงการณ์ร่วมฯ มีเนื้อหาเกี่ยวกับนโยบายด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย จึงให้เสนอคณะรัฐมนตรีได้ตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าว กระทรวงการคลังได้จัดเตรียมงบประมาณสำหรับการดำเนินงานไว้แล้ว จึงสามารถกระทำได้ตามมาตรา ๑๖๙ (๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและผู้ว่าการธนาคารกลางอาเซียน+๓ จะพิจารณารับรองร่างแถลงการณ์ร่วมดังกล่าวในช่วงการประชุมฯ ที่มีกำหนดจัดขึ้นในวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ณ เมืองอินซอน สาธารณรัฐเกาหลี จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อขอความเห็นชอบต่อร่างแถลงการณ์ร่วมฯ

/๔. สำคัญ...

๔. สาระสำคัญของร่างแถลงการณ์ร่วมฯ

ร่างแถลงการณ์ร่วมฯ มีเนื้อหาเพื่อแสดงถึงเจตนารมณ์ร่วมกันของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและผู้ว่าการธนาคารกลางอาเซียน+๓ เพื่อสนับสนุนความร่วมมือในด้านต่าง ๆ และเสริมสร้างความแข็งแกร่งของความร่วมมือทางการเงินของภูมิภาค อาทิ การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงินของภูมิภาคเพื่อสนับสนุนการเติบโตที่ครอบคลุมและยั่งยืน และการเสริมสร้างประสิทธิภาพของความร่วมมือของอาเซียน+๓ รวมทั้งการกำหนดข้อริเริ่มภายใต้กรอบความร่วมมือทางการเงินอาเซียน+๓ ซึ่งมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๔.๑ การพัฒนาและแนวโน้มเศรษฐกิจและการเงินของภูมิภาค เศรษฐกิจของภูมิภาคอาเซียน+๓ เติบโตร้อยละ ๓.๒ ในปี ๒๕๖๕ แม้ว่าจะได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙) และความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อแนวโน้มเศรษฐกิจในภูมิภาค อาทิ อัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มสูงขึ้น สภาวะทางการเงินที่ตึงตัวขึ้นและการหยุดชะงักของห่วงโซ่อุปทาน ตลอดจนราคาสินค้าโภคภัณฑ์ทั่วโลกที่ผันผวน อีกทั้ง สถานการณ์ความวุ่นวายของภาคธนาคารในสหรัฐอเมริกาและยุโรปที่มีผลกระทบโดยตรงต่อภูมิภาคในวงจำกัด ทั้งนี้ การเติบโตทางเศรษฐกิจของภูมิภาคคาดว่าจะได้รับแรงสนับสนุนจากอุปสงค์ในประเทศที่แข็งแกร่งเนื่องจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง

๔.๒ การเสริมสร้างความร่วมมือทางการเงินของภูมิภาค

๔.๒.๑ โครงสร้างความช่วยเหลือทางการเงินของภูมิภาค (Regional Financing Arrangement: RFA) และมาตรการริเริ่มเชียงใหม่ไปสู่การเป็นพหุภาคี (Chiang Mai Initiative Multilateralisation: CMIM) สืบเนื่องจากการระบาดของโควิด-๑๙ และความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจโลกได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการเสริมสร้างความแข็งแกร่งของ CMIM ให้เป็นกลไกการให้ความช่วยเหลือทางการเงินของภูมิภาคอาเซียน+๓ ซึ่งที่ประชุม AFMGM+3 ได้รับทราบถึงและเห็นด้วยกับการสำรวจกลไกการกู้ยืมเงินใหม่และโครงสร้างทางการเงินที่แข็งแกร่งและเชื่อถือได้มากขึ้นเพื่อบรรเทา ป้องกัน และแก้ไขวิกฤตการณ์ในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการสร้างกลไกความช่วยเหลือทางการเงินแบบเร่งด่วนซึ่งช่วยให้ประเทศสมาชิกสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อตอบสนองความต้องการการชำระหนี้เงินอย่างเร่งด่วนที่เกิดจากผลกระทบจากภายนอกอย่างฉับพลัน และมอบหมายให้เจ้าหน้าที่อาวุโสกระทรวงการคลังและธนาคารกลางอาเซียน+๓ (เจ้าหน้าที่อาวุโสฯ) พิจารณากำหนดรูปแบบเฉพาะของกลไกความช่วยเหลือทางการเงินแบบเร่งด่วนและพัฒนาแผนงานเกี่ยวกับกลไกการกู้ยืมเงินและโครงสร้างทางการเงินอื่น ๆ ที่เป็นไปได้ภายในสิ้นปี ๒๕๖๖ นอกจากนี้ ที่ประชุม AFMGM+3 ได้รับทราบความคืบหน้าในการปรับปรุงเอกสารแนวปฏิบัติและการทบทวนโครงสร้างส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยของ CMIM โดยมอบหมายให้เจ้าหน้าที่อาวุโสฯ ดำเนินการหารือต่อไปเพื่อประสิทธิภาพและความน่าเชื่อถือของ CMIM ตลอดจนเพื่อให้มั่นใจว่า CMIM จะเป็นตัวเลือกทางการเงินที่มีประสิทธิภาพสำหรับประเทศสมาชิกในยามจำเป็น

๔.๒.๒ สำนักงานวิจัยเศรษฐกิจมหภาคของภูมิภาคอาเซียน+๓ (ASEAN+3 Macroeconomic Research Office: AMRO) ที่ประชุม AFMGM+3 สนับสนุนแผนการทบทวนทิศทางเชิงยุทธศาสตร์เพื่อมุ่งสู่ปี ๒๕๗๓ ของ AMRO รวมถึงสนับสนุนการดำเนินการตามความคิดริเริ่มที่สำคัญ ได้แก่ การกำกับดูแลศูนย์ความรู้ระดับภูมิภาค (Regional Knowledge Hub) เครือข่ายคลังสมองอาเซียน+๓ (Think-Tank Network) สำนักเลขาธิการสนับสนุนความร่วมมือทางการเงินอาเซียน+๓ และการทบทวนแบบองค์รวมของคำตอบแทนและสวัสดิการพนักงาน และหวังว่าจะได้รับการรายงานความคืบหน้าตามกลยุทธ์และนโยบายอื่น ๆ ของ AMRO ซึ่งรวมถึงกรอบการประเมินประสิทธิภาพและกลยุทธ์การสื่อสารของ AMRO เพื่อส่งเสริมให้ AMRO เป็นกระบอกเสียงของภูมิภาคในประเด็นเศรษฐกิจมหภาคและเสถียรภาพทางการเงินของอาเซียน+๓ ในเวทีโลก

๔.๒.๓ มาตรการริเริ่มพัฒนาตลาดพันธบัตรเอเชีย (Asian Bond Markets Initiative: ABMI) ที่ประชุม AFMGM+3 รับรองแผนงานระยะกลางใหม่ของ ABMI สำหรับปี ๒๕๖๖ - ๒๕๖๙ โดยเน้นทิศทางในอนาคตและกิจกรรมหลัก ประกอบด้วย (๑) การส่งเสริมการเงินที่ยั่งยืนในระดับภูมิภาค (๒) การปรับปรุงการกำกับดูแลตลาดและพัฒนาฐานสำหรับธุรกรรมข้ามพรมแดน (๓) การส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลเพื่อรวมตลาดทางการเงินของอาเซียน+๓ (๔) การจัดหาสภาพคล่องของสกุลเงินท้องถิ่นเพื่อลดความเสี่ยงในการทำธุรกรรมข้ามพรมแดน และ (๕) การสนับสนุนการพัฒนาตลาดตราสารหนี้สกุลเงินท้องถิ่น

๔.๒.๔ การจัดหาเงินทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Disaster Risk Financing: DRF) ที่ประชุม AFMGM+3 เห็นชอบในการบรรจุ DRF เป็นวาระใหม่ของการหารือภายใต้กรอบความร่วมมือทางการเงินของภูมิภาคอาเซียน+๓ และรับรอง “แผนปฏิบัติการปี ๒๕๖๖ - ๒๕๖๘ ของข้อริเริ่ม DRF” ซึ่งกำหนดการดำเนินการหลักในการสำรวจการประกันภัยและผลิตภัณฑ์อื่น ๆ อำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนความรู้ และพัฒนาที่เก็บข้อมูลและเครื่องมือตรวจสอบโดยใช้ประโยชน์จากโครงการริเริ่มระดับภูมิภาคที่มีอยู่ เช่น กองทุนการเงินและประกันความเสี่ยงจากภัยพิบัติแห่งอาเซียนและโครงการประกันความเสี่ยงจากภัยพิบัติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นต้น

๔.๒.๕ ข้อริเริ่มภายใต้กรอบความร่วมมือทางการเงินอาเซียน+๓ ที่ประชุม AFMGM+3 รับทราบความคืบหน้าของคณะทำงานและการดำเนินการที่สำคัญของทิศทางความร่วมมือทางการเงินอาเซียน+๓ ในอนาคต ได้แก่ คณะทำงานที่ ๑ การจัดหาเงินทุนสำหรับโครงสร้างพื้นฐาน โดยที่ประชุม AFMGM+3 ได้รับรอง “แนวทางการจัดหาเงินทุนเพื่อส่งเสริมความแข็งแกร่งสำหรับโครงสร้างพื้นฐานที่ยั่งยืนและยืดหยุ่นในอาเซียน+๓” ซึ่งพัฒนาขึ้นภายใต้คณะทำงานที่ ๑ ร่วมกับธนาคารพัฒนาเอเชีย คณะทำงานที่ ๒ การพัฒนาโลกเพื่อรองรับปัญหาด้านมหภาคและปัญหาเชิงโครงสร้าง และคณะทำงานที่ ๔ การพัฒนาความร่วมมือด้านนโยบายเพื่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการเงิน และรับรองรายงานของ AMRO ในประเด็นโอกาสและความท้าทายของการใช้เทคโนโลยีทางการเงินในมุมมองใหม่เกี่ยวกับความร่วมมือทางการเงินระดับภูมิภาค นอกจากนี้ ที่ประชุม AFMGM+3 เห็นชอบความร่วมมือทางการเงินของภูมิภาคอาเซียน+๓ ใหม่ในการศึกษา ๔ หัวข้อ ได้แก่ ๑) การทำธุรกรรมและชำระเงินข้ามพรมแดนด้วยสกุลเงินท้องถิ่นในภูมิภาค ๒) การพัฒนาหนี้ภาคธุรกิจที่มีความเสี่ยง ๓) การพัฒนาฐานข้อมูลหนี้ครัวเรือน และ ๔) การปฏิรูปนโยบายเพื่อรองรับการเงินเพื่อความยั่งยืนในภูมิภาค

๕. ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงการต่างประเทศได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กต ๑๒๐๔/๒๗๘ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๖ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓) แจ้งความเห็นต่อร่างแถลงการณ์ร่วมฯ ซึ่งมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๕.๑ ประเด็นสาระสำคัญและถ้อยคำ

ไม่มีข้อขัดข้องในสาระและถ้อยคำโดยรวมของร่างแถลงการณ์ร่วมฯ หากกระทรวงการคลังในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาแล้วเห็นว่า มีความเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายและผลประโยชน์ของไทย สามารถปฏิบัติได้ภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่มีอยู่ในปัจจุบัน ตลอดจนเป็นไปตามพันธกรณีของไทยภายใต้ความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้ไว้แล้ว

๕.๒ ประเด็นมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (รัฐธรรมนูญ)

ร่างแถลงการณ์ร่วมฯ เป็นเอกสารแสดงเจตนารมณ์ทางการเมืองระดับผู้นำของอาเซียน โดยมีสาระสำคัญกล่าวถึงการเสริมสร้างความร่วมมือทางการเงินในภูมิภาค ผ่านโครงสร้างความช่วยเหลือทางการเงินของภูมิภาค/มาตรการริเริ่มเชิงใหม่ไปสู่การเป็นพหุภาคี สำนักงานวิจัยเศรษฐกิจมหภาคของภูมิภาคอาเซียน+๓ (AMRO) มาตรการริเริ่มพัฒนาตลาดพันธบัตรเอเชีย การจัดหาเงินทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงจากภัยพิบัติ และข้อริเริ่มภายใต้กรอบความร่วมมือทางการเงินอาเซียน+๓ โดยมีได้มีถ้อยคำหรือบริบทใดที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ รวมทั้งไม่มีการลงนามในร่างแถลงการณ์ร่วมดังกล่าว ดังนั้น ร่างแถลงการณ์ร่วมฯ จึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่ใช่นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญฯ

อย่างไรก็ดี โดยที่ร่างแถลงการณ์ร่วมฯ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย กระทรวงการคลังในฐานะส่วนราชการเจ้าของเรื่องจึงควรพิจารณาเสนอร่างแถลงการณ์ร่วมฯ ต่อคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๔ (๓) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๖. ความเห็นกระทรวงการคลัง

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นว่า ร่างแถลงการณ์ร่วมฯ เป็นการแสดงเจตนารมณ์ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและผู้ว่าการธนาคารกลางอาเซียน+๓ ในการส่งเสริมความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและการเงินระหว่างกันเพื่อรักษาเสถียรภาพทางการเงินของภูมิภาคและสนับสนุนการฟื้นตัวของภูมิภาคจากโควิด-๑๙ อีกทั้งสะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการพัฒนาความร่วมมือทางการเงินของอาเซียน+๓ อาทิ โครงการสร้างความช่วยเหลือทางการเงินของภูมิภาคและการเพิ่มประสิทธิภาพของ CMIM ซึ่งเป็นกลไกความช่วยเหลือทางการเงินที่สำคัญของภูมิภาค การส่งเสริมการพัฒนาตลาดพันธบัตรเงินสกุลท้องถิ่น ตลอดจนการส่งเสริมมาตรการริเริ่มใหม่ ๆ เพื่อสนับสนุนการเติบโตที่ครอบคลุมและยั่งยืนของภูมิภาคอาเซียน+๓

๗. ข้อเสนอของส่วนราชการ

๗.๑ ให้ความเห็นชอบในหลักการต่อร่างแถลงการณ์ร่วมการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและผู้ว่าการธนาคารกลางอาเซียน+๓ ครั้งที่ ๒๖

๗.๒ หากมีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขร่างแถลงการณ์ร่วมการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและผู้ว่าการธนาคารกลางอาเซียน+๓ ครั้งที่ ๒๖ ในส่วนที่มีสาระสำคัญหรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของประเทศไทย ขอให้กระทรวงการคลังดำเนินการได้โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

๗.๓ อนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังร่วมรับรองร่างแถลงการณ์ร่วมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและผู้ว่าการธนาคารกลางอาเซียน+๓ ครั้งที่ ๒๖

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

กองนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๒๗๓ ๙๐๒๐ ต่อ ๓๖๑๐

โทรสาร ๐ ๒๒๗๓ ๙๐๕๙

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ rachayak@fpo.go.th